

Entrevista a Lita Grey, ex-dona de Charles Chaplin

“Tothom es pensa que he mort”

Lita Grey ha sortit del seu silenci, just quan arreu del món s'estrena *Chaplin*. Ella que va portar als tribunals a Charles Chaplin, explica com veu aquella història tèrbola al cap de seixanta anys.

En un apartament al tercer pis d'un edifici prop de Sunset Boulevard, hi ha penjada una fotografia d'una de les cares més famoses del món: Charles Chaplin en la seua caracterització de Petit Rodamon. Al seu costat hi ha una preciosa noia de cabells negres. Una llegenda sota la fotografia diu: “En els bons temps, quan jo tenia 15 anys i Charlie, 35”.

Chaplin va morir el dia de Nadal del 1977. Lita Grey Chaplin, l'única de les quatre dones de Chaplin que encara viu, resideix avui a Hollywood, en una casa plena de records.

Als 84 anys, aquesta dona alta, atractiva, de cabells d'argent, és tan aguda i enèrgica –tot i els malucs artificials– com quan anys enrere, quan en tenia menys de 20, va captivar l'home que molts consideraven el còmic més

gran del món.

“Tothom es pensa que he mort” –diu l'espernejant octogenària que viu amb el seu *poodle* en unes habitacions senzilles envoltades de records del seu marit–.

A les parets hi ha fotografies de Chaplin, Lita i els seus dos fills, Charles Jr., que va morir als 43 anys (“era alcohòlic”, diu sa mare amb tristesa), i Sidney Jr., de 66 anys, que viu a Palm Springs, on fins fa poc es feia càrrec d'un restaurant.

Lita va ser la segona esposa de Chaplin. La darrera companya, Dona O'Neill, que va morir a Suïssa en 1991, va estar casada amb Chaplin durant 34 anys, i li va donar vuit dels seus onze fills.

La primera esposa, Mildred Harris, una actriu infantil, i la tercera, Paulette Goddard, una actriu que també va viure a Suïssa amb el seu marit, el novel·lista Erich Maria Remarque, han mort.

Només queda ella, Lita, la dona que va enamorar Chaplin quan tenia 12 anys. Ella és l'únic testimoni d'una època que Hollywood mira de recuperar amb la pel·lícula *Chaplin* que, coincidint amb el quinzè aniversari de la mort del Petit Rodamon, s'ha estrenat a moltes ciutats del món.

La pel·lícula ha estat dirigida per Richard Attenborough, i té Dan Aykroyd, Robert Downey Jr. (en el paper de Chaplin), Anthony Hopkins, Kevin Kline i Diane Lane de protagonistes.

Lita diu que l'encanta la pel·lícula, tot i que encara no coneix l'actriu que la interpreta: Deborah Maria Moore, la filla de Roger Moore, conegut pel seu paper de James Bond.

UNA RELACIÓ TEMPESTUOSA

Lita Grey va estar casada amb el “Rei de la comèdia” només durant dos anys, però la seva relació va ser la més tempestuosa de les que va tenir Chaplin en la seva vida –plena de dones i de problemes–.

Lita Grey va ser la segona esposa de Charles Chaplin i amb ell va tenir dos dels onze fills de l'actor al llarg de la seua vida.

ARXIU

Es van casar quan Chaplin tot just si posava fi al seu matrimoni, turbulent i breu, amb Harris, l'aspirant a estrella de 17 anys, amb qui s'havia casat en 1918, quan ell en tenia 29. Ell s'havia casat amb Harris perquè ella pretenia que estava embarassada. Com que no ho estava, al cap de poc temps es van divorciar.

Chaplin va conèixer Lita quan aquesta només tenia 6 anys i encara li deien Lillita MacMurray. Sis anys més tard li va fer signar un contracte per a actuar en les seues pel·lícules i li canvià el nom pel de Lita Grey.

Quan Lita tenia setze anys i estava embarassada del fill de Chaplin –que l'havia seduïda a la sauna de la seua mansió de Summit Drive, a Beverly Hills–, es van casar. Era l'any 1924. Chaplin s'entretenia amb algunes altres dones de Hollywood, inclosa Marion Davies, una actriu. Però es va veure obligat a fer unes “noces llampec” a Mèxic amb Lita. L'oncle de Lita, que era també advocat seu, empunyava una pistola.

No va ser un contracte fet al cel. Lita, que ha arribat a aquella etapa de la vida en què es pot ser brutalment sincer, recorda aquella època. No hi ha ni nostàlgia, ni amargor en les seues paraules. Només recorda i ho explica: “Durant el viatge de noces em va dir sense embuts: ‘No tracte de ser un bon marit, però casar-me amb tu és millor que acabar empresonat’”. En poc temps van tenir dos fills: Charles i Sydney,

que era l'estimat “mig germà” de Chaplin.

“Quan estava embarassada del nostre segon fill –diu Lita– vaig descobrir que Charlie havia pagat a un dels servents per dormir amb Marion Davies al dormitori que el servent tenia al pis de baix”. La tempesta va continuar. El seu divorci va ser *sensacional*, fins i tot per als criteris d'avui dia.

L'advocat de Chaplin va tractar de pintar Lita com una dissoluta, però el de Lita va desemmascarar Chaplin en un al·legat de 42 pàgines, que més tard va ser rel·ligat i es venia a les cantonades dels carrers de Los Angeles per 50 cèntims.

En la seua declaració, Lita va denunciar que Chaplin havia tingut “afers” durant el matrimoni, “amb cinc actrius de cinema importants”. Ara aclareix i comenta, com qui no diu res: “De fet en vam comptar set”.

També l'acusava de demanar-li que satisfera els seus “desitjos sexuals degenerats, massa repugnants, indecents i immorals per a fer-los constar en aquesta declaració”.

El combustible de l'escàndol de Lita va ser el fet que Chaplin habitualment li llegia passatges de “literatura immoral”, com ara la novel·la *L'amant de Lady Chatterley*.

“Es clar, això era des de la perspectiva d'una noia de 16 anys –diu Lita ara; i afegeix–: “El meu advocat va anar una mica massa lluny en tot això. Ara ho veig tot d'una manera molt diferent”.

Les preferències sexuals de Chaplin, tal com es descriuen en el plet, semblen avorrides avui. Però s'oposaven a les lleis puritanes del moment i podien haver dut Chaplin a més de 15 anys de presó.

Quasi 70 anys després de casar-se amb Chaplin, Lita diu que entén per què l'atreïen les dones que podien ser les seues filles: “Tot i que reconec que era un perversor de noies, crec que Charlie era una persona creativa, i que li agradava de veure una noia jove acabada de llevar. Aquesta era la seua dèria”.

Attemborough no insisteix gaire, en la pel·lícula, en la inclinació de l'actor vers les dones joves. *Chaplin* se centra sobretot en la història d'un home amb talent que naix en una llar trencada, que creix en un ambient de misèria de l'Est de Londres, i que acaba convertint-se en una de les personalitats més famoses del món.

Lita diu que Downey ha fet un gran treball, que ha captat l'essència del Chaplin que ella coneixia, i explica com veia ella al gran mite: “Hi ha dos Chaplin. L'un d'ells és un geni dels més importants del món, conegut per la gent en llocs on ni tan sols es parla anglès... I després existia l'altre... un home molt esglaiat, egoista, fàcil d'intimidat, tot i que quan se sentia amenaçat, podia ser l'ésser més cruel, el més mesquí del món”.

Furgant en els records, Lita Grey dissectiona els perquè d'aquesta personalitat: “Crec que mai no va poder superar la seua

infantesa. Recorde molt bé que una volta em va dir que les dues coses que més por li feien del món eren la misèria i la bogeria". (La mare de Chaplin, Hannah, interpretada a la pel·lícula per la seua filla Geraldine, es va passar la vida entrant i sortint del manicomí).

Lita recorda altres facetes quotidianes de la seua vida amb Chaplin. Una de les que menys li agradaven era l'avarícia del seu marit. Amb tot el seu gran patrimoni (l'any 1916, als 27 anys, la renda de Chaplin es calculava en 670.000 \$ anuals), Lita es trobava amb un Chaplin avar. "Era terriblement garrepa -diu Lita-, perquè tenia molta por de tornar a ser pobre".

Lita explica que va haver d'insistir moltes voltes perquè li comprara l'anell de com-

La relació entre Chaplin i Grey només va durar dos anys.

ARXIU

Lo-Lita

El gran crucificador de Chaplin als Estats Units no va ser el Comitè d'Activitats antinordamericanes, sinó el magnat William Randolph Hearst, aquell a qui Orson Welles va immortalitzar a *Ciudadà Kane*. Va ser des dels diaris sensacionalistes de Hearst i sobretot des de la columna que s'escribia sobre Hollywood, d'on es va donar crònica puntual i precisa del litigi de divorci interposat per Lita Grey i les desqualificacions que aquella va llançar sobre el seu marit a la força. D'aquí van sortir totes les acusacions de depravat monstruós, de violador, d'exercir tortura mental contra una menor, de filocomunista. Tot valia contra Chaplin: davant del Gran Maligne, la pobreta Lita Grey era presentada com una víctima propiciatòria, desvalguda, desinteressada, innocent, sempre acompanyada de la seva mare i el seu oncle que exercia d'advocat, encarnació de les millors virtuts de la joventut americana, il·lusions destrossades per les maquinacions d'un degenerat. Cronistes més espavilats van veure en la senyoreta i la senyora Grey unes actrius consumades: els seus advocats van saber dirigir una estudiada successió de situacions dramàtiques, on el candor i la santa indignació de la noia i la mare van prendre dimensions de croada moral. La premsa hi posaria la resta.

En les declaracions de Lita Gray es confirma amb claredat meridiana quin era el motiu de fons de l'odi visceral que Hearst tenia per Chaplin: el geni del bombí era l'amant de Marion Davies. I Marion Davies era el gran amor de Hearst, la dona per qui havia perdut tota mesura. La relació entre els dos era tumultuosa i física-

ment quasibé grotesca: ella com una nina de procellana, protegida per un home totpoderós, envellit, lleig, posseït per uns gels malaltissos que el van arribar a dur a l'assassinat. El mateix mes que Chaplin i Lita Grey es casaven, Hearst i Marion Davis organitzen una sumptuosa festa a bord del seu iot Oneida. Entre els selectes convidats hi ha Chaplin i el famós director de western Thomas H. Ince. Hearst, que coneix l'afer entre Marion i Chaplin, perd el control quan els veu més junts del que podia tolerar, agafa una pistola i dispara contra Chaplin però, amb la confusió, la bala s'allotja al cervell d'Ince. Una espessa llei del silenci farà d'aquesta mort encara avui un misteri; la causa judicial mai no va prosperar.

La venjança amb Chaplin havia de ser més sofisticada: Hearst volia destruir-lo com a home i com a artista. A la inversa, Chaplin -poc escrupolós en les seves relacions amb les dones- devia trobar en la continuïtat de la relació amb Marion Davies una fórmula de tortura refinada. Contra Hearst, perquè li prenia el seu *Rosebud* (així es com Hearst descrivia en privat el pubis de Marion; i d'aquí va treure Welles l'acudit genial que desencadena *Ciudadà Kane*), i contra Lita Gray a qui mai no perdonaria les acusacions de degenerat que ella va invocar en els dos anys de matrimoni infernal.

Com va qualificar-la Kennet Anger, Lita Grey és una de les més consumades *Lolites* del segle: innocent i maliciosa, púdica i perversa, ingènua i pessetera. En tot cas el millor mirall de la doble moral del somni americà.

Jordi Balló

promís després d'haver-se casat, perquè li feia vergonya que li veiessin les mans nues a les esplèndides festes a què ell la duia. La parella sovintejava els mateixos ambients que William Radolph Hearst, Douglas Fairbanks i Mary Pickford.

Hollywood i Chaplin es van separar quan l'actor, que el FBI perseguí durant anys, va fugir a Europa. En 1952 li van prohibir de tornar a Amèrica per les seues idees esquerranes. El pes de l'era McCarthy feia sentir la seua terrible ombra. Va romandre al continent en exili permanent.

Chaplin va tornar breument a Hollywood, en 1972, a rebre un Oscar especial. Després va morir a la gran mansió de Vevey (Suïssa). Lita, que s'havia casat i divorciat dues voltes més, es guanyava la vida fent de cantant de cabaret, quan Chaplin i ella es van separar.

"Coneixia Chaplin probablement millor que cap altra persona, perquè l'he conegut des que tenia 6 anys -diu ella-. He vist tots els aspectes de l'home: quan treballava, quan no ho feia, quan era feliç, quan estava trist". Respecte a les acusacions que van recaure sobre ell, Lita diu: "No era el comunista que alguns pretenien. Tan sols li agradava parlar de coses que pogueren beneficiar la gent, totes les persones del món. El seu talent era massa gran per a poder-lo circumscrite en una nació o una cultura. Ell es deia ciudadà del món -i de la humanitat-. I ho era".

Lita Grey es queda amb els seus records. Els altres ens haurem de conformar a re- viure'ls en la pel·lícula d'Attenborough.

Ivor Davis

© The New York Times